

Grenjandi javnaðarmenn - ella stóru batarnir

Oddagrein

Í einum lesarabrævi í síðstu viku nam Hans P. Joensen, í Nólsoy, við hetta at klára seg væl á landi sum á sjógv, og samanbar tað við avrikini hjá japanarum. Samstundis skoytti hann upp í, at teir eru eisini slopnir undan »grenjandi javnaðarmonnum«.

VIÐ øðrum orðum heldur hesin nólsoy-ingur, at stevna javnaðarmanna - og stevnan hjá arbeiðararøsluni sum heild - um størri rættvísi er »grenj«, og at hesin politikkur hevur tikið kappingarhuga og áræði frá føroyingum. Áður hava vit mang-an hoyrt frá fólkaflaksmonnum, at javnaðarstevnan byggir á øvundsjúku!!

MEN Hans P. Joensen hevur annaðhvørt misstilt okkurt, ella kennir hann ikki søg-una nóg væl. Fakfeløgini og javnaðar-flokkurin lögdu til brots við tí aðalmáli at skapa sosialt rættvísi. Í politikki merkti hetta m.a. at fáa arbeiðandi fólkin á sjógv og landi eina inntøku, sum samstarvaði við tað arbeiðið, sum tey gjørdur.

HARAFTURAT virkaði arbeiðararøslan fyri øðrum rættindum: løn til tíðina, trygd á arbeiðsplássum, betri undirvísingar- og skúlaviðurskiptum, fólkaeftirløn, minstuløn og so framvegis. Alt batar fyri vanligu fólkið.

MEN javnaðarpolitikkur hevur líka frá byr-jan miðjað eftir at skapa betri vinnulig við-urskipti. Javnaðarmenn, sum hava sitið við leiðslu, hava skapa fyrirteytir fyri, at ungir og virkisfúsir menn eru slopnir at royna seg - bæði á sjógv og á landi. Javnað-armenn hava sanniliga eggja monnum og kvinnum at royna seg og royna nakað nýskapandi.

KORTINI hevur javnaðarflokkurin ongatíð vilja gingið við til at seta rættirini hjá arbeiðarum, fiskimonnum og øðrum løn-arbeiðarum til viks fyri onkran vinnuligan løtvinning. Er hetta »grenj hjá javnaðar-monnum« eftir áskoðan Hans P. Joensen, so er talan um vælmeint grenj, um vit so kunnu siga.

JAVNAÐARFLOKKURIN fer um vikuskift-ið at halda 70-ára ráðstevnu. Stevnan fer at umræða floksins avrik, dagsins politikk og framtíð Føroya fólks. Men eitt skal longu staðfestast her, at eingin annar flokkur eigur so stóran lut í at uppbyggja føroyska samfelagið - úr einum tilfúrs-komnum samfelagi til eitt nútímas væl-ferðarsamfelag, har rúm er fyri øllum og har øll sleppa at virka eftir førleika - sum javnaðarflokkurin.

Sosialurin

Viðmerking:

Skeiðstilboð til fiskaíðnaðin

Ingeborg Vinther, formaður í Føroya Arbeiðarafelag, hevur seinastu árin javnan gramt seg um, at tørvur er á styttri útbúgvingartilboðum til arbeiðsfólk, sum starvast í føroyska fiskaíðnaðinum. Og rætt er tað. Í síðstu viku var hon aftur frammi við hesum evninum í Útvarpin-um.

Tá Ingeborg ber hetta upp á mál í fjølmíðlunum, so tykist tað sum um, at ongin hevur rætt hond frá síðu fyri at skipa styttri skeið til teirra, sum starvast í fiski-vinnuni á landi. Hetta er tó ikki so.

Longu í 1991 beyð fiski-vinnuskúlin sær til at fara undir slíkt skeiðsvirksemi, og uppskot um fyrbils skeiðsskipan varð lögð fyri útbúgvingarráðið á skúlan-um (vinnufeløgini) sama árið. Tá uppskotið varð lagt fram, fingur vit greitt at vita frá Ingeborg Vinther, at hetta var ein spurningur, sum partarnir á arbeiðs-marknaðinum skuldu taka sær av. Síðan hendi ikki meira tá.

Men longu árið eftir hava onkrar ætlanir verið frammi, tí í røðu míni til lidnu næm-ingarnar á Fiskivinnuskúlan-um á sumri í 1992, segði eg m.a.: »...tí er tað gleðil-igt, at partarnir á arbeiðs-marknaðinum ætla at skipa skeið fyri fólk í flakavinn-uni, og at ætlanin er at fáa gongd á longu aftaná summ-arfríðina«. Hóast hetta eru ongi skeið skipað seks ár seinni.

Fiskivinnuskúlin hevur ongantíð slept ætlanunum um at skipa fyri slíkum skeiðum, men tann brenn-andi spurningurin hevur verið, hvør skal gjalda fyri skeiðini og møgulega løn til arbeiðsfólkin, meðan tey eru á skeiði. Seinastu árin hevur skúlin einar tvær ferðir boðið virkjunum at skipa fyri slíkum skeiðum. Nøkur virki hava víst áhuga at senda fólk á slík skeið, en av tí at tey ikki hava sæð seg førar fyri at gjalda kostnaðin, er ikki meira komið burtúr.

Fiskivinnuskúlin hevur tó ikki slept hesum endanum, og tíðliga á sumri í 1996 gjørdur vit uppskot til »Karmar um skeið í fiska-íðnaði«, sum umfataði 5 styttri skeiðseindir í fiska-íðnaði. Uppskotið varð gjørt í samráð við umboð fyri vinnuna, og tann fyrsta skeiðseindin varð roynd í verki saman við Arbeiðs-loysisskipanini stutt eftir.

Spurningurin um, hvør skal gjalda fyri útbúgving-artilboð til teirra, sum starv-ast í fiskaíðnaðinum á landi, hevur tí í fleiri ár verið ein asta forðing fyri, at slík til-boð kunnu setast í verk. Í fjør kom ein lóg í gildi, sum heimildar landsstýrismann-ini í fiskivinnumálum at veita stuðul til m.a. menning av góðskuleiðarum og til innanhýsis skeið, upplær-ing o.l. Lógin heimilar tó ikki, at stuðul verður veittur til lønir ella aðrar samsýn-ingar í tíðini fyri skeiðslut-

tøku, upplæring o.l.

Tá uppskotið til figgar-lóg fyri 1998 var til umrøðu í tinginum síðsta heyst, var spurningurin um útbúg-ingartilboð til teirra, sum starvast í fiskaíðnaðinum á landi, enn einaferð havdur á lofti.

Tá nevndi John Petersen, landsstýrismaður, at móg-ulega áttu broytingar at ver-ið gjørdar í fyrr nevndu lóg, soleiðis at endurgjald fyri lønir eisini vóruð umfataðar av lógin.

Vit her á Fiskivinnuskúlan-um tóku landsstýris-mannin upp á orðið, og í skrivi 20. oktober í fjør, sum m.a. varð sent til John Pet-ersen og Eilif Samuelsen, táverandi landsstýrismann í undirvísingarmálum, boð-aðu vit frá, at vit vóru til reiðar at far aundir at skipa skeið fyri arbeiðsfólk í fiskivinnuni á landi, um tað figgarliga grundarlagið varð fingið upp á pláss. Síð-an hava vit onki hoyrt aftur hesum viðvíkjandi.

Fiskivinnuskúlin bjóðar í

lætuni tvey og trý ára út-búgvingar til teirra, sum ætla sær eitt framtíðar starv í tí føroyska fiskaíðnaðinum ella í alivinnuni. Fjöldin av teimum, sum starvast í vinnuni, hava húsalán og aðrar figgarligar skyldur at røkja, og kunnu tí neyvan nýta so langa tíð til útbúg-ving. Tí eru vit samd við for-mannin í Føroya Arbeiðara-felag, Ingeborg Vinther, í tí, at tørvur er á styttri skeiðs-tilboðum fyri at bota um fakliga førleikan hjá teim-um, sum virka okkara út-flutningsvøru.

Vit hava í Føroyum øll handa slag av útbúgvingum, sum tað almenna rindar kostnaðin av. Tí skuldi tað verið sjálvsagt, at tað alm-enna eisini tekur um endan, tá talan er um at menna kunneleikastøðið hjá teim-um, sum virka í útflutnings-vinnuni. Sjálvur eri eg onga løtu í iva um, at ein tilík-fløga fer at bota um trivn-aðin og nøgdsemið hjá teimum, sum starvast í vinnuni, og í longdini fer hon eisini at økja um útflutningsvirðið.

Vit á Fiskivinnuskúlanum eru tilreiðar at fara undir slíkt skeiðsvirksemi, um prátið seinsatu árin verður avloyst av praktiskum loysnum.

Vestmanna 8.8.98.

Jákup Andreassen
skúlastjóri
á Fiskivinnuskúlanum

Eg havi ikki verið ímóti fuglfirðingum

Í einum lesarabrævið í Sosi-alinum mikudagin, leggur ein Jóan Heri Joensen meg undir at vilja seta fót fyri vinnuvirksemi í Fuglafirði.

Hetta kann eg yvirhøvur ikki góðtaka, tí tað er ikki rætt.

Men tá ið Sosialurin spyr meg, hvørja støðu eg havi til ynski hjá Havsbrún um at íðnaðarveidan undir Fø-oyum verður tikin uppafur, so vil eg fegin, sum pol-itikari, hava eg hava loyvi at hava eina støðu, uttan at vera lagdur undir at vilja eina heilar bygd til lívs.

Tað var lætingið, sum á sinni steðgaði íðnaðarveið-ini undir Føroyum við lóg.

Ug bátarnir fingur haraf-urat endurgjald fyri at gevast við hesi veiði.

So kann eg ikki, sum for-

Heini O. Heinesen vil ikki góðtaka, at hann vil vinnu-livinum í Fuglafirði til lívs

maður í vinnunevnd lög-tingsins siga, at veiðan skal takast uppafur, tí so skulu skipini eisini rinda lands-

kassanum endurgjaldið aft-ur.

Tey hava fingið pening fyri at gevast, so kunnu tey ikki uttan víðari taka fiski-skapin uppafur.

Eg haldi framvegis, at tað er rætt fyri fiskivinnuna sum heild, at íðnaðarveidan undir Føroyum varð steðg-að, tí eg ivist ikki í, at alt í alt fáa vit meiri burtúr.

Tað hevur gagnað fø-oyksu fiskivinnuni

Tá ið Jóhan Heri Joensen kastar mær fyri, at eg havi ikki tosað við røttu fólkin, kann eg bara vísa á, at tað eru enn tí fuglfirðingar sum siga, at til tíðir er tað mesta av »íðnaðarveidini« hýsu-murtur.

Eg skal eisini leggja aft-urat at tað var tjóðveldis-maðurin, Signar á Brúnni,

sum legði uppskot fyri ting-ið um at taka íðnaðarveidina uppafur.

Men tá vóru tað tingmenn úr øðrum flokkum, t.d. bæði Fólkaflakkinum og Javnað-arflakkinum, sum beindu fyri tí uppskotið.

Og tá ið hann skjýtur mær í skógvarnar, at eg vil heldur lata føroysk skip súgva danskan ES sjógv, enn lata tey fiska undir Føroyum, er bara tað at svara, at vit hava gildið kvotuna av íðnaðar-fiski í ES sjógv, vit hava gildið við botnfiski undir Føroyum.

Men nú vit ikki fiska alla ES kvotuna av íðnaðarfiski, er tað ein spurningur um hetta ikki er at blaka dýran botnfisk í Føroyum burtur.

Heini O. Heinesen